

Löwinger A. és Társa
papir-kereskedése
Pesten,
Batvani-utca 6. sz.,
a „tanulóhoz”
ajánlja a következő alkalmi cikkeket:

Levélpapírok.
100 db. nével dombornyomat 50 kr.
100 levél és 100 boríték dombornyomattal 1 ft., 1 ft. 20 kr.
100 db. monogrammal színnyomattal 1 ft. 40 kr., 1 ft. 80 kr., 2 ft. 50 kr.
100 levél és 100 boríték, mindkettő monogrammal 2 ft. 80 kr., 3 ft. 50 kr.
100 levél czéggel, fekete nyomat 80 kr., 1 ft. 20 kr.
100 levél és borítékhoz díszes doboz adatik.
1 rizma, 960 levél negyedrében, czéggel fekete nyomat 7, 8, 12 ft.
1000 boríték csöpű papírból, negyedré a czéggel fekete nyomatban 5, 6 ft.

Látogató-jegyek
à la Minute.
Színes nyomatban 100 db. finom Fehér bristolpapír 50 kr.
100 db. finom színes karton 80 kr.
100 db. finom francia félfényű papíron 1 ft.
100 db. könyvmatu finom kettősfényű vagy bristol papíron 90 kr.
Minden további sor 10 krral több.

Levélpecsét-bélyegek.
1000 db. aranynyomata 2 ft. 50 kr.
1000 » veres 2 ft. 75 kr.
1000 » domborbetűkkel két színben 3 ft. 75 kr. 1155 (1-0)
Minden további ezer 50 krral olcsóbb.

Nagy választék mindenféle üzleti, jegyzéki és masoló könyvekben. — Nyomdati munkák megrendelés szerint a lehető legolcsóbb áron. — Levélbel megrendelések utánvét mellett teljesíthetnek.
A fent elsorolt mennyiségek kivül — kevesebb nem rendelhető meg.

Pränumerations-Einladung
auf den
„Neuen Freien Lloyd.”
Verantwortlicher Redakteur
EDUARD HORN.

Mit dem 1. Oktober beginnt ein neues Abonnement auf den „N. Fr. Lloyd.“ Derselbe wird auch fernerhin die Interessen der Freiheit, des Fortschrittes und der Demokratie, die mit den wohlverstandenen Interessen Ungarns identisch sind, in vollster Unabhängigkeit nach jeder Richtung hin und mit aller Entschiedenheit zu fördern bestrebt sein und glaubt hierbei mit voller Zuversicht auf die steigende Gunst und Unterstützung aller wahrhaft liberalen Kreise in Ungarn zählen zu dürfen.
Der „N. Fr. Lloyd“ erscheint seit 16. August 1. J. **zwei Mal wöchentlich**, und zwar jeden **Sonntag und Donnerstag** Morgens; der Abonnementspreis ist für Pest-Ofen oder mit Postversendung:
Vierteljährig (Okt.—Dec.) 2 fl. ö. W.

Bestellungen von Auswärts werden mittelst Postanweisung erbeten. Das Blatt „Neuer Freier Lloyd“, welches den gesammten Abonnementstock des früheren gleichnamigen Tagblattes übernommen, ist heute das weit verbreitetste deutsche Blatt in Ungarn. — Dies und der Umstand, dass jede Nummer drei Tage lang aufliegt, lässt das Inseriren im „Neuen Freien Lloyd“ als höchst zweckentsprechend erscheinen.
Die getriggerte Zeitungs-Expedition erlaubt sich daher eine geehrte Geschäftsweit, industrielle, finanzielle und andere Gesellschaften, Behörden und Corporationen u. s. w. zur gefälligen Inserirung in dem Blatte „Neuer Freier Lloyd“ höflichst aufzufordern.

Gustav Heckenast's Zeitungs-Expedition,
Pest, Universitäts-Gasse Nr. 4.
(1-3)

Figyelmeztetés
a szülőknek!
Ezzel a t. cz. szülőknek figyelmében ajánlom az általam évek óta készített és sikerrel használt „**Gilisza-csokoládét**,” mely nemcsak biztos hatása által minden ily nemű találmányt fölülmul, de egyszersmind a gyermekeknek kellemes ízénél fogva igen könnyen beadható; lehet szárazon, tejen vagy vízben felolvasztva más étel közé keverve beadni, a nélkül, hogy azáltal legkevésbé is vesztené hatásából.
1 db. 15 kr., 6 db. 72 kr., 12 db. 1 ft. 20 kr., postán küldve 10 krral több. 1144 (3-26)
Sípocz István,
gyógyszerész Pécsen.

Uri-utca 1-ső sz.
Legujabb női-ruha-kelmék
bámulatos olcsón!
Hamburger Adolf
üzletében
PEST, uri-utca 1. sz. párisi ház.
Minták kívánatra küldetnek mindenfelé ingyen és bérmentve.
párisi ház.

Melbetegeket
érettem arról,
mikorint mell-betegségek, különösen mellfájás, rekedtség, köhögés, nehézség lélegzés, egy igen szakszerű és gyakorlati hasznoszerrel orvos által sikeresen gyógyíthatnak.
Rendelvényi órák:
deleutan 2-tól 4-ig.
Batvani-utca 6. szám, 2. emelet (ezelőtt vasút-ut 24-ik szám.)
ERNST L.,
honletpath-orvos és szülész.
Heckenast Gusztáv könyvtároló hivatalában (Pesten, egyetem-utca 4-ik sz. a.) megjelölés és minden hiteltel könyvkereskedésben kapható.
HONVEDÉLVILAG.
Szerkesztők
KUNSAGI és POTEKIN.
Két vasdag kötetben.
Színesített képes borítékban ára a két kötetnek 2 ft.

Egyetlen olcsó szabadelvű napilap!

Előfizetési fölhívás

GYORS-POSTA

politikai, társadalmi, közgazdasági napilapra.

Háromnegyedévi szabadelvű, bátor és minden irányban független magatartásunk fölment attól, hogy hosszú programot adjunk. A közönség ma már tisztában lehet iránnyunk és értékünkkel, s hogy helyesli és méltányolja azt, mindennél ékezőbb bizonyítja a hazánkban bizonyára szokatlan és nyomatékos körülmény, miszerint előfizetőink száma még a **juliusi negyedben is szaporodott.** Hasonlót remélünk most is, midőn a Lajthántul megváltozott viszonyok a magyar nemzet óhajainak is oly hatalmas lövést fognak adni a valóság felé. Gondoskodtunk, hogy közönségünk jókor és alaposan értesüljön mindenről, a mi nálunk és határainkon kívül történik, s valamint eddig igen gyakran megelőztük, hírek, indítványok s a közvélemény tájékozásában laptársainkat, egyik föltörésvésünk marad ez továbbra is.
A külföldi politika és társas élet sulypontja **Páris és Berlinben** lévén, mindkét helyről eredeti levelezéseket fogunk közölni, de a birodalmi s különösen a szláv mozgalmakat szintén kiváló figyelemben részesítendjük. Miután a **megyei tisztújítás** maholnap mindenütt megkezdetik: elvtársak közreműködésével ezekre a jó ügy érdekében előkészítőleg hatni, egyik legnemesb ambícióknak ismerjük.

Tárcánk eddig is változatos volt, jövőre pedig különös érdeket és becsét fog nyerni az által, hogy már a legközelebbi napokban egy **rendkívüli hatóság regényt** indítunk meg **Tövölgyi Titusz** teljes tollából, s minthogy e regény a legujabb időköt festi s a **párisi commune föalakjait** mellett **világrázó események** fognak hátterül szolgálni neki: bátran állíthatjuk, hogy ennél **érdekesebb olvasmányt** egyetlen lapban sem fognak lenni olvasóink. Közben a szerkesztő is elfogja mesélni: a mit most pár heti utazása alatt Berlinben, Drezdában s másutt látott és tapasztalt. Végül a „**Magyar gazda**“ kiadónk áldozatkészsége folytán ezentul is egyik becses melléklete lesz a „**Gyors-Postának**.”
Említést érdemel, hogy lapunk mindig **négy oldalon** vasár- és ünnepnapokon **dupla alakban** jelenik meg, s így a közönség **feláron** majdnem annyit kap, mint másutt kétannyiért. Fölkérjük tehát elvbarátainkat: szíveskedjenek az ifjú, de a **jog és igazság** védelme miatt tán már ma sem egészen érdemnélküli vállalatot fölkölni és terjeszteni.

ÁLDOR IMRE.

Előfizetési ár:

Egész évre, azaz: (október 1871.—szeptember 1872) 12 forint. Negyedévre, azaz: (október 1871.—december) 3 forint.
Félévre, azaz: (október 1871.—március 1872) 6 „ Egy hóra 1 „

Ezuttal megjelent és kapható:
„**Nemzeti nagy képes naptár**,” szerkeszti **Áldor Imre**, 30—40 képpel, ára 1 ft.
„**Honvéd naptár**” 5-ik évfolyam, szerkeszti **Áldor Imre**, ára 60 kr.
Népszózlója naptár, szerkeszti **Áldor Imre**, ára 40 kr.
Nemzeti kortes-naptár, szerkeszti **Borbócs**, ára 50 „
Kossuth naptár, szerkeszti **Honfi Tihámér**, ára 40 „

HECKENAST GUSZTÁV könyv- és lap-kiadó-hivatala
Pesten, egyetem-utca 4-ik szám.

Kiadó-tulajdonos: Heckenast Gusztáv. — Nyomtatott saját nyomdájában Pesten 1871 (egyetem-utca 4-dik szám alatt).

Pest, október 1-jén 1871.

Előfizetési feltételek: a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt: Egész évre 10 ft. — Fél évre 5 ft.
Csupan Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft. — Csupan Politikai Ujdonságok: Egész évre 5 ft. — Fél évre 2 ft. 50 kr.
Hirdetési díjak, a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságokat illetőleg: Egy négyszer használt petit sor, vagy annak helye, egyszeri igtatásnál 10 krajczárba; háromszori vagy többzori igtatásnál csak 7 krajczárba számítatik. — Kiadó-hivatalunk számára hirdeményeket elfogad Bécsben: Oppellik Alajos, Wollzeile Nr. 22. és Haasensteln és Vogler, Wollzeile Nr. 9. — Bélyeg-díj, külön minden igtatás után 30 krajczár.

Romhányi.

Költői beszély. — Második ének.)
IRTA GYULAI PÁL.

1.
Oh honvéd, honvéd, haj! e névben
Hány honfi-élmék könnye forr!
Század vald egy rövid évben,
Dicsőség, fény, gyász és nyomor.
A honfi-szellem szült világra,
A hon veszélye fölnevelt;
Erős karokban szabadsága
A sirig hű védőre lalt.
Küzdöttél a sors ellenére,
Pataként omlott szived vére,
Dicsőt élet és halál,
Győzőn, legyőzve hős valád!

2.
Szent örökünk lett hű emléked,
Egy élő, büszke fájdalom,
Melyben vigasz, önéret ebredt
S átredült szíven s dalon.
De koczka fordult, lánéz lehullva,
S miért te véred áldozád,
A szolgaság husz éve mulva,
Ismét szabadddá lett hazád:
S im emléked már nem kimélik,
Mindenre jó eszköznek vélik,
S hogy szenvedj mit nem szenvedél,
Kizsákmányolt pártisznevodély.

3.
Röpv, hirlap phrasissá nyúzott,
A kortes is téged kiált,
Dicsőségre összezúzott
Nem egy főt és nem egy pohárt.
Könyv, naptár lojja neved ékét,
Költő halálra énekel,
A sírodban sem hagynak békét,
Száz cifra szónok ünnepel.
Rólad vitáznak alatt és fent
És neveddel takarnak mindent.
Oh jaj! ki tudja még mi vár?
E zajt lelke megunta már.

4.
S örömmel száll a multba gyakran,
Hogy megpihenjen — és feled . . .
Hadd folytassam, a hol elhagytam,
A megkezdett történetet.
Egy üldött honvéd szenvedése,
Higgyetek, sokkal többet ér,
Mint honvédegyletink gyűlése
És jegyzőkönyvből szótt babér.
Romhányi nem hősök példánya,
De légyon bármi is hiánya,
Hősebb honvéd volt, mint sokan,
Kik most kérkednek untalan.

*) Az első ének megjelent a „V. U.” 1869. évi folyama 40—41. számaiban. Szerk.

5.
Ott bolyg az erdő sűrűjében,
Nyugvó vadak közt üldözött;
Az őszi szél van véle ébren,
Búsán csörgő lombok között.
Ledül alétan, holtra válvá,
Takarja hullongó levél;
Ugy érzi, mintha sirba szállva,
Födőznél enyhe szemfödél,
S csöndes álomba ringatóznék,
De felriasztja kinos éhség,
És egy percig sem hagyja el,
És tizi folyvást — futni kell.

6.
Indul, rohan, nem tudja merre,
Megáll, pihen, nem tudja hol,
És meg-megtér a régi helyre,
Azt véltve, hogy előbb hatol.
Még soha sem járt e vidéken,
A láthatár felhős, sötét,
Nem nyithat még csillagfény sem
Az éj és erdő sűrűjét.
Mi haszna, meg nem lőtte zsandár,
Ha rá még kinosabb halál vár?
Ember gyakran így szabadul:
Egy bajból a másikba hull.

7.
Oh mért nem estél el csatában,
A győzelem napján, dicsőn,
A diadalnak mámorában?
Ott nyugodnál a harcmezőn,
Haláld a hazának élet,
Megáldanok bajtársaid;
Oh nem hiába omlott véred,
S oly szépek siri álmaid!
Itt éhség, láz gyötör halálra,
Félholtan jutsz vadak fogára;
S lassanként, jó, ha eltakar
Leplével száraz lomb, avar.

8.
S vaj' nem jobb volna így is, mintha
Hazádba' bujdoskolya élsz,
Vagy szabadulsz idegen honba,
Hijába szenvedsz és remélsz?
A szivnek hány örvénye, vésze
Sodor magával s elmerit,
Az élet száz új tévedése
Megoakszorozza éveid.
Mert tévedések, bűnök ellen
Nincs más orvosság földi szerben,
Mint földben pár arasznyi tér,
A sirhalom — orvost se kér.

9.
De más van írva sors könyvében,
Az erdőből nyílásra lel;
Egy távol ablakfény az éjben
Mintegy hívón utat jelel,

Várkastély ablakából rezdül,
A faluban rég alszanak;
Romhányiban új élet pezsdül,
Menhelyt ígérnek o falak.
Bár láz emésztí és alig jár,
Mégis siet s elérte immár
A kastélyt, melyet park övez.
Vajon ki vára, háza ez?

10.
Nincs gondja, kedve ily kérdésre,
Mert a midőn a parkhoz ér,
Pályája mintha véget érne,
A földre omlik s elalud.
Ott fekszik ájult muldatlan,
Nyögése is lassan kihalt;
Világ rezg még az ablakokban,
S kihangzik egy halk, méla dal,
A zongorának bús accordja,
Az őszi szél sóhajtvá hordja,
A csendben nyugvó parkon át,
Egy régi ének dallamát.

11.
Ilonka viraszt salonjában,
El-elméláz a zongorán.
Bús emlék zendül-e dalában,
Vagy élő szenvedés talán?
Nem tudja ő sem, félbe hagyja,
Fölbred férje rá logott,
Ki karszékeben, őt hallgatva,
Szép csendesen elszűnyadott.
Mert innen-onnan éve mult már,
Telegdi gróf s Ilonka egy pár
És e kastélyban töltik itt
Az élet legszebb perceit.

12.
Telegdi boldog: jóság, kellem
Példánya a szép ifju nő,
Féldáldozó és nyugodt jellem,
Kihez szerelme egyre nő.
A nagyravágás büszke gondja
A csendes házi körbe halt;
Hiú vágyaknak nem bolondja,
Nem áhit fényes hivatal.
Hogy boldogiton legfőbb vágya,
Világból elvonult magányba;
Közölgökről ritkán beszél,
Csak nejjének és nejjében él.

13.
A forradalmat úgy gyűlölte,
Mint csak gyűlölte valaki;
Hisz' az jövőjét már megölte
S most a hazáét oltja ki.
Hiúság, önzés, hon szerelme
Szívén egy érzéssé vegyült,
Nem az első kitiűnő elme,
A ki honáért így hevült.
Sőt olvasóm, különb te sem vagy,
Hú honfiaságod bár milyen nagy;
Legalább így tapasztalom,
Nagy részt jobb- és baloldalon.

14.

Aristokrata volt szivében,
És nem tagadta ajka sem,
A demokrácia nevében
Nem szónokolt negédesen,
Mint annyi társa, kik szivökben
Ugy érzének mint épen ő,
De bátorságok visszadöbben,
Ha népkegy csábjá lép elő.
Kész volt a népért sok jót tenni,
Az alkotmányba is fölvenni,
De hitte, hogy csak főnemes
Képes kormányra s érdemes.

15.

Ne sértse demokráta szived,
Jó olvasóm, e nézet itt,
Hiszen te is és sok más híved
Valljátok a gróf elveit.
Csak megfordítva új divatra:
Azaz: csak az, ki nem nemes,
Illik valóban kormánypadra
És bizalomra érdemes.
Immár melyik a nagyobb érdem,
A nemtelen vagy nemes? kérdelem:
Nekem mindegy, jer, tarts velem,
Csak honfő ember legyen.

16.

Szerette a hon történelmét,
Ott nem egy őse szerepelt,
E várkastély egy-két nagy elmét
És sok kitűnő hőst nevelt.
Utolsó ő sem lesz e sorban,
Szivében erős volt a hit,
De im a forradalmi korban
Önbizalmat s iránnyt veszít.
Sem holja ellen, sem honáért
Nem foghat fegyvert, csak magáért,
S magának élhet egyedül
Oly önzőn, mint önzetlenül.

17.

Házassága sebére ír volt,
Enyhült, ifjult önkénytelen;
Míg a házában vihar tombolt,
Elringatá a szerelem.
Külföldre készült, jobbnak vélte
Ott élni e bősé harcz alatt,
De ipját nagy betegség érte
S ápolni őt itthon maradt.
Midőn ez meghalt, el volt vágva
Az ut már s e kastély magánya
Lőn a révpárt, hol vész között
Aggódva végre kikötött.

18.

És megtalálta a nyugalmat,
Rég elfeledték, hogy ki volt;
Ugy élte át a forradalmat,
Mint a ki immár élve holt.
A falu népe rég ismerte
Mint jó gazdát, jó földesurát,
És háborgatni ki sem merete,
S ő nem tevőd, mi szemet szurt.
Oksosan nyugodt méltósággal
Bánt el folyvást e kis világgal,
S im rajta újra betelék:
Jól él, ki jól elrejtézik.

19.

De híre vesztett s nyert csatának
Nyugalmát gyakran fölveré,
Nem jósol üdvöt a hazának,
S búsan néz a jövő elé.
Ohajtja bár egyik se győzne,
Mert vesztni fog, bizony ki nyer,
Bár kifáradva, kiegyezve
Dőlhetne el a régi per.
Hiú remények, haj! eldőlt már,
Szegény magyarra új korszak vár,
Olyan, minő még nem vala:
Csak haldokolt, most meghala.

20.

S rajt' nem segít Telegdi pártja:
Sereg nélkül néhány vezér
Bécsből mohón a jó hirt várja
És mindennap roszabbat ér.
A conservatív immár sommi,
Egy jött-ment a korlátlan ur,
Csak puszta szóval nincs mit tenni,
Telegdi gróf elkomorul,
De nem soká tart lelke harcza,
Ifju nevének angyalareza
Egy más világba rengeti
S bánatját el-elfeledi.

21.

Ilonka vajjon szint' oly boldog?
Sorsában megnyugodt-e hát?
Oh megnyugodni a szív hol fog,
Ha nem találja otthonát?
Eladta báját, ifjúságát,
Hazug szerelmet esküdött,
S hogy megboszulja hiúságát,
A szív ellen frigyet kötött.
De megnyugtatta jó szülőjét,
Megóvni hitte így jövőjét,
Nem vigasz már e gondolat,
A multból rá csak bú maradt.

22.

Szerep játéka lett az élet,
Erénye, bája tettetés,
A megalázás kinja éled
Önézetén, s ez mind kevés:
Mert érzi, nem sokáig bírja,
És iszonyubb lesz majd a vég,
Balsejtés titkos könnyét sirja,
Elhagyta őt a föld s az ég.
Oly férjet tesz boldogtalanná,
Ki érte lelkét szászor adná,
Kit nem szeret, de kit becsül . . .
Oh nemcsak ő vész egyedül!

23.

S im ekkor hal meg édes atyja,
Megrázta e gyász csemény;
Magát a bűnnek átadhatja
És szabadon sirhat szegény.
Köny és imádság enyhítették,
Koporsóján megesküdött:
Egy gondja lesz csak, kötelesség,
Bár mily alázat, kína között.
A hü vezeklőt isten ójja,
A bűnbánónak pártfogója,
Hozzá türelmet ad s erőt,
S nyugasztja majd a szenvedőt.

24.

Azóta még több gyöngédséggel
Arasztja el férjét Ilon,
Kedélye fölédjen virág nő fel,
Mint sir fölött a lilium:
Lemondó szenvedés virága,
Mégis mi fényt, mosolyt lehell,
Ő tudja csak e báj mi drága,
S mit rejt az illatos kohely.
A férj szerette, most imádja,
A falu népe áldva áldja:
Ily szép s jó nő még nem vala,
Egész vidék őrangyala.

25.

Ohajt minél több házi gondot,
Foglalkozik, magányt kerül;
Oltár előtt, ha térdre omlott,
Marad csak gyakran egyedül.
Szegényt vigaszt, betegot ápol,
Majd lovagol, olykor vadász,
S mi pileas marad napjából,
Férjének olvas, zongoráz.
Nincs vita közöttük csak egy pontban,
Ilyenkor a szó szóra lobbán,
De hogyha egyik felhevül,
A másik mindjárt csöndesül.

26.

És mi e pont? Ugye a honnak:
Uj veszteség, új győzelem,
Ha néha erről társalognak,
Nem értik egymást rendesen.
Ilonka hallgat csak szivére,
S a hü honvéddel lelkesül,
És örvend férje ellenére,
Ki aggódásba elmerül.
Telegdi egy-egy szó megsérti,
Ilonka elbámolvá kérdi:
„Mi rosz van abban, istenem,
Ha győzne tiprott nemzetem?“

27.

„Nem érte azt . . . Oh hallgass szivem,
Hagyd rám e terhes gondokat!“
Ilonka most elhallgat híven
És a társalgás megszakad.
De a midőn legyőztek végkép
A tiprott és hős nemzetet,
Telegdi nem fedette nőjét,
Ha sorsán szivből könyözött.
Ha bujdosót vendégül rejtett,
A betegért mindent felejtett,
És nem kimélt pénzt és időt,
Hogy enyhítsen sok szenvedőt.

28.

Hirt hall Ilon sok ismerősről,
Ez ől még, azt takarja sir,
Sokat beszélnek nem egy hősről,
S Romhányiról is szól a hír.
Derék részt vett sok győzelemben,
Nem tudni, ő-e vagy halott;
Ilonka erre öszerezzen
S a szónak más irányt adott.
De elmereng majd élteltámad
A régi emlék, régi bánat:
Az ajk sohajt, a szív szorul
S a szemre könnyes köd borul.

29.

„Él vagy meghalt? Béke porára!
Egy könyöcsépet megérdemel,
Bár megtört étem búna ára,
De a hazáért vére el.
Lemosta csalfa szívo szennyét,
De hátha él, ki tudja hol,
És nem találja sehol enyhét,
A mint üldözve bujdosok!
Hiszen Matildja elhagyta rég,
Veszélytől ójja meg a jó ég,
Találjon vigaszt és reményt . . .
Oh istenem, szánom szegényt.“

30.

E merengés többször megújult,
A férj legott kérdé báját,
Ilonka búsan félre fordult
És migraine-nel menté magát.
Igy volt ma is, a kődös este
Oly méla-bússa hangolá,
Érezte, fáradt lelke, teste,
Sejtelmek árnya száll roá.
A zongorához ül és játszik,
Egy vidám dalt, hanem meglátszik,
Nem ott a szív, a hol a kéz,
A vidámság bús hangba vész.

31.

Önkénytelen egy bús dalt kezdett,
Romhányinak kedvenc dalát;
Hogy észreveszi, keze rozakét,
S egy más dallamba játsza át.
Majd félbe hagyja, férje ébred:
„Nem nyugodnál le Ilonám?
Kiméld egy kissé egészségéd,
Egy óra már éjfél után!“
Egyszerre csak eb csaholása,
Majd a cselédek kiáltása
Hangzik, zajong a parkba' lenn
S belép egy szolgáló hirtelen.

32.

„Mi baj? szólj!“ „Ott alatt egy ember —
„Zsivány?“ „Oh isten ments, dehogyan!
Annak már többé semmi sem kell,
Fel is hozták már valahogy.
Ottan fektüd a kertek alján,
Ha meg nem halt, ájult talán;
Egy úti táská volt a bajján,
Ruhája olyan rongy ospan.
Szakács azt mondja, hogy úr legyen;
Lehet, így járni most nem szegény,
Mióta német, muzsika jár,
Nem ritka ily vándormadár.“

33.

A gróf megy új vendégét látni,
Ilonka gyógyszerért siet,
De ágyon fekszik már Romhányi,
Ott ápolják a betegot
Az összecsesződő cselédek;
Legbölcsebb köztök a szakács:
„Olyan igaz, a mint hogy élek,
Nincs itt más baj, csak szörnyű láz.“
„De arczán seb!“ mond egyik szolgáló.
„Ej mit beszél, nem a kend dolga,
Az régi seb, van másnak is.
Hónvéd biz' ez“ — mond a kocsi.

34.

A komornyik, ki járt világba,
Nem szól, csak a táskába nyúl;
Merül a vendég iratába,
S kiált: „Ez gróf Romhányi úr.“
„Ha gróf is, nem bir e vidéken.“
Mond a kulcsár nagy-fontosan.
„Csak mustárlisztezt ide nekem,
Ily bajban mert nagy haszna van . . .
A forrószót ki nem állja!“
A kulcsárné ezt kiabálja,
S mellette egy imát rebeg:
„Az uristen gyógyítsa meg!“

35.

A gróf belép és kérdez, rendel,
Kocsit fogat be orvosért;
Oszlóban volt már a sok ember,
Midőn Ilonka odaért.
Benyit gyorsan a kis szobába,
Döbbenve áll az ágy előtt,
A mécsnek halovány világa
Megmutatja a szenvedőt.
És rá ismer, bár arca dülva,
És felsikolt, de egy percz múlva
A beteg ágyhoz lép megint —
Romhányi búsan rá tekint.

36.

De rá nem ismer, oly nagy láza,
S ismét behunyja a szemét . . .
Hát ily sovány regényem váza?
S mily prózai, szokott beszéd!
Jó olvasóm tán így fogsz szólni,
Ki vártál nagy jelenetet,
Romhányi hogy' fog szónokolni . . .
Nem kinozom a betegot.
Ha nagy, csodás és szörnyű szép kell,
A Jókai regényét nyisd fel,
En ezt meg nem tanulhatám,
Nincs hozzá sok phantasiám.

37.

Mit láttam, átéreztem, éltem,
Egyszerűn csak azt rajzolom.
Ekkor tájt a vidéken éltem,
S rom vett körül és fájdalom.
Husz éve elmúlt, mint egy álom,
De szivemben emléke él,
S egy-egy álmatlan éjszakámon
Sirjából e kor árnya kél.
Mily szenvedés és szörnyű érdek,
Most jobb sors s mennyi szennyis érdek,
Mily hivaág, gög, bolond beszéd,
Nem egy elveszté az eszt!

38.

De hetyke gunnyal nem leckézem
Korunkat, ellágyult e szív;
A multat újra visszazélem
És az emléké hálára hív.
Nekem is, szegény hányt-vertetnek
Mennhelyet egy kastély adott . . .
Vén fészkek, soha sem feledlek,
Derüljön boldogabb napod!
Oh akkor a közvesztés vázlatá.
Vérezünk egy sziv mely sebében
S a kunyhót és a palotát
Egy fájdalom nyilalta át.

39.

Mint fecske fészket vidám dallal,
A szállást meg nem fizetém,
Most, a midőn már hangom elhal,
Im végre meghálálom én.
Oh ez a dal nem halhatatlan,
De híven érzi kebelem;
Mind od'adám, a mit adhattam,
Hogy mennyit ér, nem kérdezem.
Vén kastély a Maros völgyében,
Vén fák között, a parton épen,
Kékes köddel, Gernyeszeg,
Jó tetted' isten áldja meg!

Channing a szegényekről.

Channing (Ellery Vilmos) az amerikai unitárius hitszónok, az emberiség és szabadság nagy apostola, kinek életéről s műveiről már volt alkalmunk szólanunk olvasóink előtt,* társadalmi előadásai egyikében „A szegények jogairól és kötelességeiről“ értekezett. Ez előadását közelebbről *Sámi Lászlóné*, lapunk derék munkatársa magyarra fordította s az Stein János kiadásában (Kolozsvárt) egész terjedelmében meg fog jellelni nem sokára.

Mi e magas szellemű értekezésből egy pár mutatványt adunk most, s hogy érthetőbb és élvezhetőbb legyen olvasóink előtt, rövid vázlatban előre bocsátjuk az egésznek eszményétét.

Channing az egyházak jótékonyági együletének első év-ünnepén tartá e beszédet

* A „V. U.“ az évi 10-ik számában, midőn „A jelen korszakról“ szóló fölolvastást is közöltük. — Szerk.

s abból indul ki, hogy ez egylet azért alakult, hogy a szegényeknek pástort teremtsen s ez által a társadalom legszerencsétlenebb részével erkölcsi és szellemi jótéteményeket közölhessen. Kimondja, hogy a közérkölciség szempontjából a legszegényebbeknek is vannak jogai, annál inkább, mert a szegényeknek legnagyobb szerencsétlensége épen az erkölcsi süllyedés. Kimutatja azután, hogy a boldogság a szegényektől sincs elzárva, sőt részeshetnek családai és szellemi élvezetekben. De mily nehéz a szegénynek ahhoz jutnia! A szegénység megrontja az önbecszeretét; látják, hogy a világ megveti, semmibe veszi őket; érzik a függést, melybe a szükség őket helyezi. A szegénység kifárasztja, kimeríti a lelket; kártékonyan foly be a család érzelmeire; bántja mások jóllétének látása s nem bírván megszerezni azt: nemtelen, aljas gyönyörökben keres kárpótlást, menedéket. „A szegényeknek állapotán javítani kell!“ kiált föl Channing. S erre az első út: az erkölcsi nevelés. Channing kimutatja, hogy a lélek emelkedettsége nem olyas, a mi mindenki által elérhető ne volna; s maga az erkölcsi igazság az emberi értelem oly kincse, melyet mindenki megszerezhet; mert a nagy erkölcsi eszmék csirái minden lélekben megvannak. Azért a szegény, ha magas értelmi nevelésben nem is, de ebben részesülhet; pedig az erkölcsi nevelés értéke magasabb az értelmi művelődésnél; nem mintha kizárná emezt, vagy erre szükség ne volna, sőt az erkölcsi neveléssel minden igazságnak, a tudomány igazságainak szeretete is együtt jár. — A szegények erkölcsi nevelésében, folytatja Channing, mindenkinek részt kell venni: ez az igaz keresztény szeretet és közösség. S kimutatja, hogy az lehetséges is, mindenkinek. A gazdagnak leginkább: az ő gazdagságának az isteni jótékonytságot kell képviselnie.

Ime Channing előadásának lehető rövidre összevont száraz vázlatá. Csaknem úgy tűnik föl e kivonatos alakban, mint egy közönséges prédikáció. De az egy pár mutatvány, melyet belőle kiszakítottunk, meggyőzi az olvasót, hogy a legszebb erkölcsi és társadalmi elmélkedések egyikével van dolgunk. De hagyjuk beszélni magát:

A szegények legnagyobb szerencsétlensége az erkölcsi süllyedés.

Az a célom, hogy a szegények iránt erkölcsi és szellemi érdeket ébreszszek fel. Külső állapotuk iránti részvételt nem akarom apasztani, sőt növelni. De a legnagyobb nyomor a szegényekre nézve nem a testi szenvedés. A szó közönséges értelmében véve nem a szegénység teszi a szegények nagy szerencsétlenségét, hanem a süllyedés, mely szükségükből támad, és az ő állapotuk aljassága. Öntetek beléje igaz keresztényi szellemet, és sorsuk elviselhetlensége megszűnik. Hárítsátok el azt a nyomort, melyet rosz cselekedeteik által maguk vonnak a fejükre; elkerülhetetlen szenvedéseikből vegyék el azokat az égető fájdalmakat, melyeket a bűn halmozott oda, s terhök, — annak a súlyához hasonlítva, mely alatt most meggyöngyödnék, — könnyű leend.

Tudom, hogy a szegények állapota nehéz. Nem is a stoikusok érzéketlenségével vizsgálom én azt; — nem tagadom, hogy a fájdalom egy nagy baj, és a nélkülözés egy jónak a hiánya; de ha a testi szenvedéseket illetőleg, a társadalom különböző osztályait összehasonlítom, ugy a szegények és gazdagok között nem találom a különbséget oly nagylyan, mint a milyennek képzelik. Fájdalom, de igaz, hogy a szükséges táplálék miatt szegényeink közül néhányan

meghalnak; de számosabban halnak meg a tulságos sok evéstől; sokkal több áldozata van a mértéketlenségnek, mint a szükségnek. Az öltözékre nézve is ez áll; rongyai alatt a szegény didereg a hidegtől, de a gazdag talán még inkább szenved az őrtalmas és képtelen divatu öltözéke alatt. Gazdag öltözékek gyakrabban a sirba viszi leányainkat, mint a koldusokat az ő meztelenségük.

A szegényeket a munka gyakran tulterhelheti; — de sokkal kevesebbet szenvednek fáradtságuk, mint azok a gazdagok az ő restségük miatt, kiknek nincsen semmi foglalatosságuk, semmi, mivel életüket betöltésük, semmi, — mi által azt a tevékenységi ösztönt, mely az embernél véghetetlen, betöltésük.

Nevelési rendszerünk következtében leányaink közül hány esik az unalom áldozatául. Ez a szerencsétlenség, mely sokkal elviselhetlenebb a tulságos munka utáni kimerültségnél, a szegények előtt ismeretlen.

A munkájától tulterhelt napzamosban ne ébreszzen irigységet az a henye ifju, ki azzal tölti a napot, hogy magát az utcza s a kávéházakban fitogtassa. Csak a gazdagok között találunk céltalan szétlálókát.

A szegénység az önbecszeretet megrontja.

Erkölcisi tekintetben a szegénységnek melyik hatása az, mely minden figyelmünket magára vonja?

Legelőbb is úgy tapasztaltam, hogy a szegénység legvégzetlenebb következménye az, hogy az önbecszeretet kevesbiti, sőt igen gyakran egészen megsemmisíti. — Tudom, és ez nagy vizsgálásomra szolgál, hogy intézményeink a szegénységnek ezt a hatását ellensúlyozzák, de azért mégis létezik, és süllyedésnek igen gyakran ez az oka.

Természetünket jól megismerni sok nehézséggel jár, de mennyivel nehezebb dolog ez a szegényeknél! — Miután erkölcsi és értelmi tehetségök fontosságára és méltóságára nem tanították meg őket, tehát igen természetes, hogy csak a szerint becslük önmagukat, a milyen rangot a társadalomban elfoglalnak.

A gazdagság imádói közt élve, miután nekik semmiük sincsen, úgy tekintik magukat mint lesüllyedteket. Az emberek modorából, hangjából és tekintetéből azt olvassák ki, hogy őket egy alsóbb rendű fajnak tekintik, s nincs elég erkölcsi erejük, hogy e kegyetlen hazugságot, mely őket annyira elkedvetleníti, maguktól eltaszítsák.

A tisztelőre méltó nevet csak a másik osztályra hallják alkalmazni; őket ellenben sőpredéknak, aljas embereknek nevezik. Semmi sem sujtja le annyira a lelket, mint a folytonos lenézés és megvetés általi pelengereztetés. Igen nehéz dolog az, hogy a megszégyenítések és lealázások között az ember önismeretre és önbecszeretre jusson. Az a legnagyobb és legnemesebb ember, a ki önbizalmát akkor is megtartja, midőn azt tapasztalja maga körül, hogy mindenki megtagadja és elhagyja. Bámulhatjuk-e, hogy az ily elhagyott szegények sorsokat elfogadják, s rongyaikban nemcsak külső, hanem belső süllyedésök jelét is látják?

A másik ok, mi náluk az önbecszeretet lerontja, az a függés, melybe őket a szükség helyezi.

A lélek meghajlása nélkül igen nehéz alamizsnát kérni. A függés szolgálja alázatosságot szül, a ki mások előtt megalázza magát, az önmaga iránt sem lehet igazságos.

Az önbecszeretet hiánya minden rosra hajlandóvá teszi az embert. Miután önmaguk előtt is épen ugy le vannak alacso-

nyitva, mint mások előtt, a közvélemény jótekinny zaboláját nem ismerik, s miután sem elveszteni való rangok, sem becstelők, mit koczkára tehetnének, nincsen, ezért a legaljasabb bűnöknek is gond nélkül engedik magukat által.

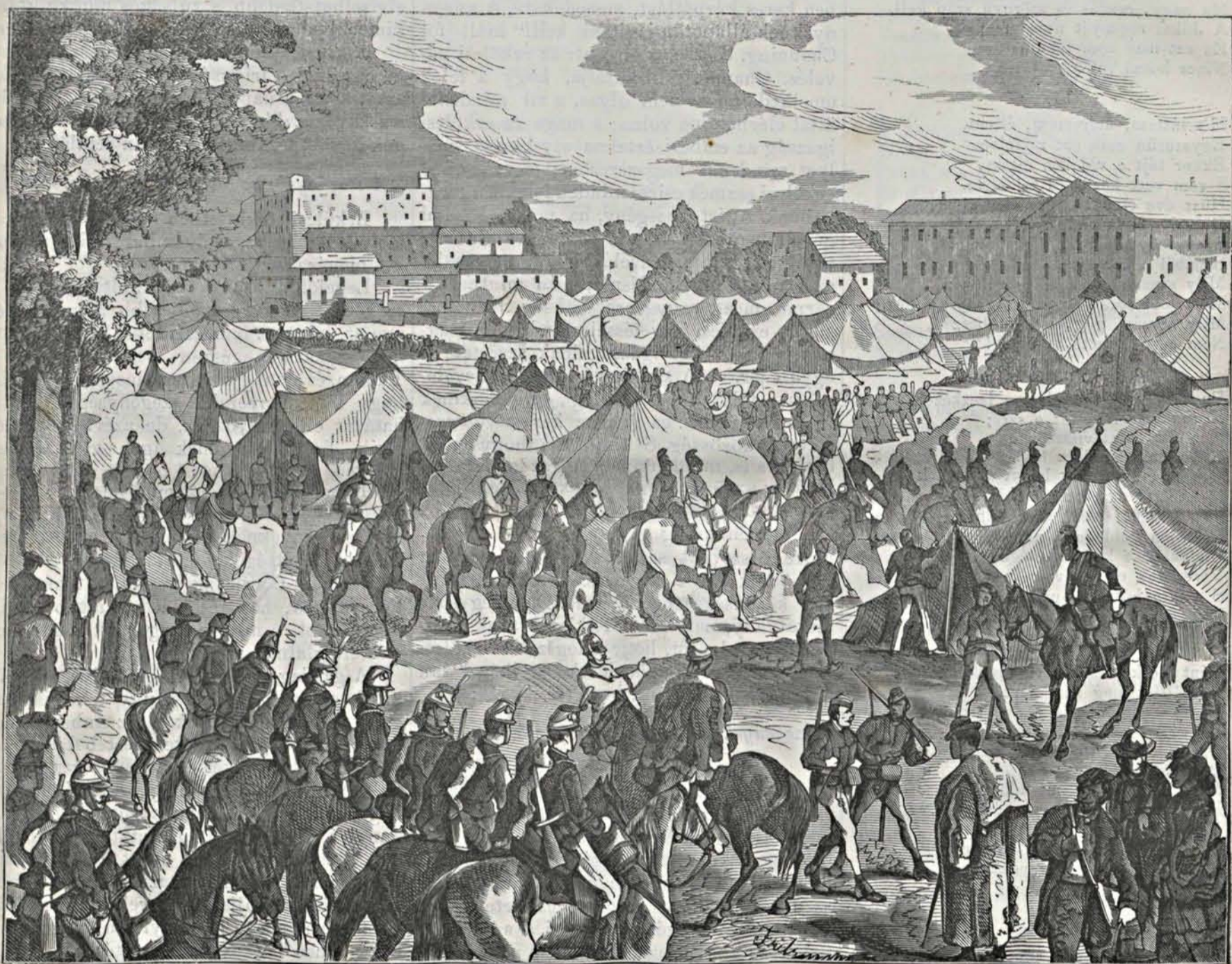
A szegény szenved a gazdagság látványától.

Egy másik befolyásra térek, mely a szegényekre baljóslatlag nehezedik. Megszámálhatatlan gyönyörök és élvezet közt élnek, vagy látják maguk előtt, s tudják, hogy azokban ők nem részesülhetnek. A gazdagokkal viszonyuk nem oly bensős, hogy az által értelmök nyerhetne, de mégis elégséges arra, hogy étvágyukat, kívánságukat s azon szükségüket, melyeket nem bírnak kielégíteni, felizgassák. Szomorú lakhelyök-

nak. A vad embert a magánál jobb állapot látása nem ingerli. A boldogságról való fogalma és sorsa közt nincsen nagy aránytalanság: de a szegényeknél ez az aránytalanság határtalan. Önök tudják, hogy az összehasonlítás által helyzetüket hogy bíráljuk meg. Azok az épületek, melyek egy századalezrelöttatyáinknak a fényűzés netovábbjai voltak, most midőn szebb s kényelmesebb lakok környezik, alig elégitik ki kényelmüket.

Mi nem igen gondolunk arra a szomorúságra, a mit a gazdag szomszédsága a szegénynek okoz. A szegény azon mesterkéltségre, melyet a szükség által emésztődik, melyeket csak a bűn elégit ki. Oly élvezetek környezik, melyeket csak ravaszság vagy erőszak által szerezhethet meg.

(Vége követk.)

A nagy hadgyakorlatok: Táborozás a pozsonyi hercegtéren.

ből a paloták fényűzését vizsgálják. Hídeg, egyszerű és durva ebédjük ideje alatt a fényes fogatok zörejét hallják, a mint az másokat a tele tálak bősége alatt meghajló asztalokhoz viszen, hol a legválogatottabb borok vannak s minden éghajlat gyümölcsei illatoznak. Vannak olyanok is, kik fáradságtól kimerülve azt gondolják, hogy azok a gazdagok minden munka, gond és bánattól meg vannak kimelve; a kik azt hiszik, hogy az életnek minden java azoknak jutott osztályrészüll. Innét ered az az égető vágy; az a sötét elégedetlenség; irigység, gyűlölet; és végre a bűn, mely az ő felfogásuk szerint egy bizonyos pontig az által, a mit ők a társadalom igazságtalanságainak neveznek, igazolva van.

Ezek a civilizáció nyomoraihoz tartoz-

Fájdalom, a gazdagok uralkodó szel-leme, sőt majdnem minden cselekedetük, a szegények kisértését növelik. Ritkán történik meg, hogy a társadalom magasabb osztályából a bölcsesség és szelid jóakarati igazi szava ő hozzájuk érthetően leszálljon, és tudokra adja, hogy a gazdagság még nem boldogság, s hogy minden embernek hatalmában van egy olyan boldogság, melyet pénzért nem lehet megvásárolni.

A világi emberek egyedüli gondolatja a gazdagság imádása, s ez a leghatalmasabb eszköz arra nézve, hogy a szegényekbe az elégedetlenséget és a bünt beoltásák.

A gazdagok azt hiszik, hogy az alalmazna-adással már mindent megtettek; a példaadás végzeteljes adományával, me-

Harcjáték.

Mennyire változik a világ!

Még mikor a csaták sorsát rendszeren az egyesek testi ereje és bátorsága dönté el, a katonaképzés is inkább az egyén fizikai tulajdonainak fejlesztésére szorított, s a békés időkben játékból rendezett tornavidalokban is csak az egyén testi ügyességének bemutatására nyújtott alkalom. Az volt a nap hőse, az nyerte el 'szép nő kezéből a koszorút, a ki legjobban meg tudta ülni a lovat, leggyorsabban forgatá a kardot, legügyesebben hártá el az ellenfél támadásait s legbiztosabban dobta a hajító dárdát.

Mint a társadalmi élet többi ágában, úgy a katonában is felolvadt lassanként az egyén az egészben, s egyesek intőző befolyása elmosódott a tömegek erejében s az egyes ember helyett most társaságokat látunk ugyanegy cél felé törekedni. A személyes vitézséget meglehetősen nivellirozta a golyó s a harcztérre kiállított óriási tömegekkel

szemben eltörpült az elszigetelt hős minden egyéni előnye.

S a mint ezt a komoly háboruban látjuk, — látjuk a háboru előkészületeiben is. A középkori tornajátékok helyét, hol kevés számú bajnok állott ki, többnyire egyenként egymással szemben a küzdőmunka: most nagy hadseregek vonulnak, kanyarognak, messze nyúló sorokban, mérföldekre terjedő területeken s mozdulataikkal, előnyös helyek gyors elfoglalásával, kisebb tömegekkel szemközt nagyobb tömegeknek hirtelen összevonásával vivják ki a csata diadalát.

Ily újabbkori tornajátékoknak voltunk az utóbbi napokban tanui.

A nem oly rég felállított magyar honvédség most állja ki az első tűzkeresztséget, s most kell bebizonyítania játékból, mennyire lehet majd reá számítani, ha komoly játéka kerülne a dolog.

Az idei hadgyakorlatok Pozsonynál kezdődtek meg. Részt vett ebben a pozsony-kerületbeli özszes honvédség, Pozsony helyőrsége, a Ramming

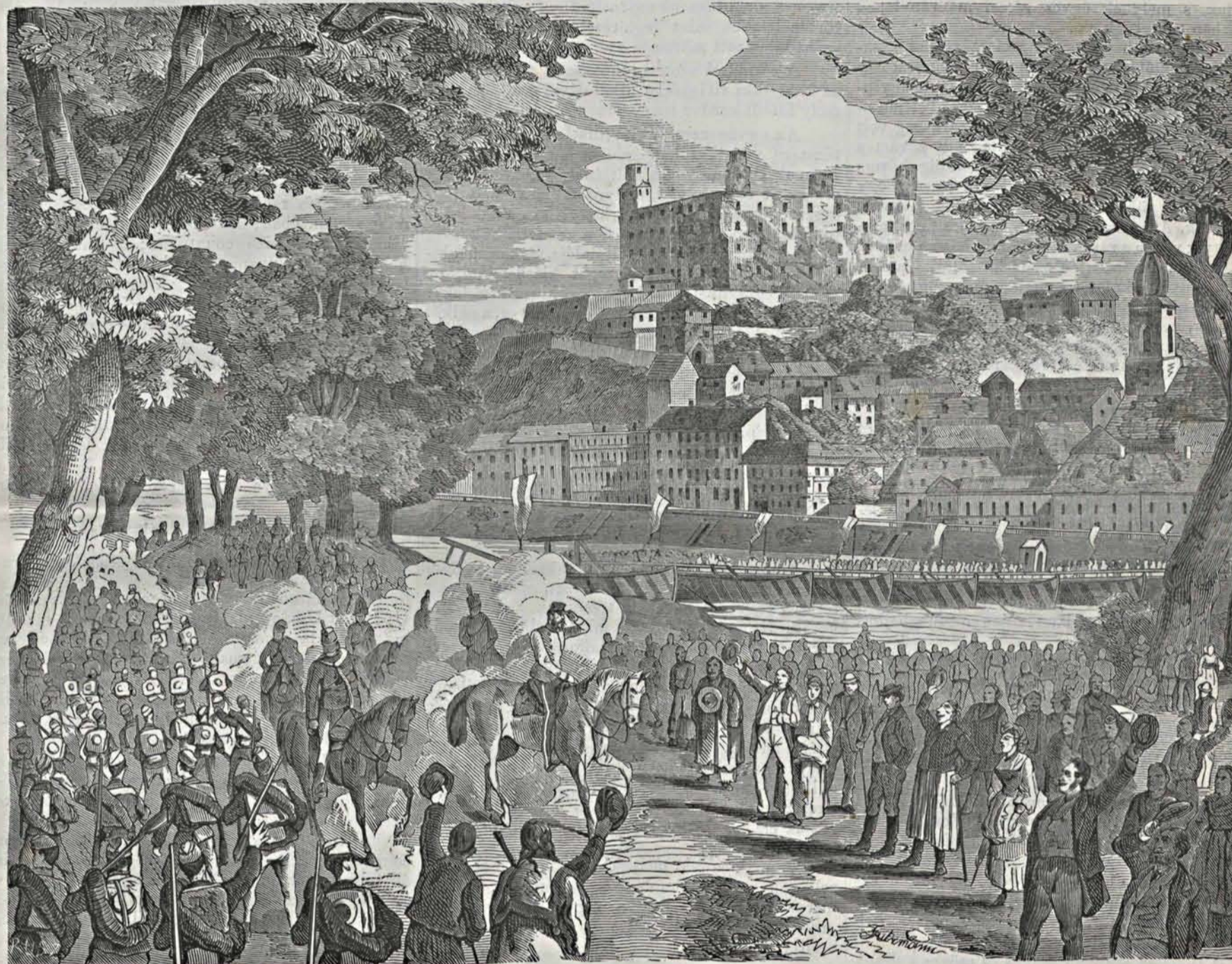
rancsnoka József főherceg, és a keleti, melyet Gablenz báró vezényel. A két sereg összesen 70,000 főre megy. Életsháza, Sződ, Rátót, Csomád és Rákospataka nyújtanak a táboroknak támpontokat.

A gödi magaslatról, hova tömérdek néző zárandokol, szépen végig lehet látni a csatát nagy részét.

S valóban meglepő a látvány, mely az ember elé tárul. Egyik csoportban fehér társzekerek láthatók, némelyiken nagy vörös kereszt. Ez a vörös kereszt azt jelenti, hogy oda nem szabad löni, mert ott betegek, sebesültek vannak. Ezek tehát az egészségügyi csapatok kocsjai. Távobbi íamét egy másik tömeg látható. Nagy sátrak, a középsőnek csucsán fehér zászló lobog, újra a vörös keresztel. Ez a hevenyészett kórház. Ujra másutt vörös nadrágos csapatok középből sűrű füstök gomolyognak. Ez a „menáza,” mint a bakancsos mondja; itt osztják ki az omniat. Egy domb tetőn ágyú-üteg van elhelyezve, míg távo-

főherceg nyugati serege a Gablenz tulnyomó keleti serege elől visszavonult a váci hegyekre, s ez utóbbinak engedte át a csatát. A csata tehát kedvezőtlenül kezdődött a mieinkre s a főváros fenyegetve lett. De a mieink most az egyszer bátran elmondhaták, hogy a visszavonulás teljes rendben, kellő gyorsasággal s nagy fontossággal történt. Sem el nem esett, sem el nem fogott senki. Ez a ritiráda mindenesetre páratlan a harcok történetében.

A két tábor új posícióiban megpihent éjen át. Ez éjjel megérkezett a segítség, a miskolczi dandár képében, mely egyesült József főherceg megvert seregével. Most már megfordult a had szerencséje. Hajnalban megdördültek az ágyuk, puskaropogás s a mitrailleusók recsegése riasztá fel a tábor. A katonák lelkesedetten rohantak előre. Elfoglalták egymásután a magaslatokat, az árkokat, mélyedéseket vadászok lepték el, az csuszva törvén előre; lovas rohamok intézettek az ellenségre, egy gomolylyá vált a harcztér s a né-

A nagy hadgyakorlatok: A honvédek visszatérése a hadgyakorlatokról Pozsonyban.

és badeni nagyherceg ezred s egy utász osztály; továbbá a Rudolf koronaherceg-ezred Komáromból, és a Vilmos főherceg-ezred. Az összes honvéd-huszárságon kívül jelen volt még a porosz koronaherceg nevével nevezett 8-dik dragonyos ezred.

Egyik képtünk a táborhelyet tünteti fel a hercegtéren, sátoraival, pihenő honvédekkel s a háttérben Pozsony várával.

Másik képtünk a hadgyakorlatokról való viszatérést ábrázolja. Az előtérben látható maga a király, ki személyesen végig nézte a gyakorlatokat.

Ez azonban csak előjátéka volt annak a hadi lábnak, melyre a magyar honvédség az utóbbi napokban állott. Valóságos nagy háború foly Vác alatt s Magyarországon fővárosát fegyveres ellenség fenyegeti.

József főherceg, a honvédsereg főparancsnoka védelmezi Magyarországot Göd és Dunakeszi között Vác alatt, a Duna balpartján. Két sereg áll itt egymással szemben, a nyugati, melynek pa-

labb a mitrailleusók körül honvédek sűrűnek. Gyalog csapatok kigyóznak végig a látkörünkbe eső téren, s néha egy-egy lovas osztály száguld végig, port verve nyomában.

Igy néz ki a váci tábor. A gyakorlatok pénteken (m. hó 22.) kezdődtek meg, József főherceg személyes vezénylete alatt. Jelen volt a gyakorlaton maga a király is, kinek tábori szállása gr. Károlyi István főthi kastélyában van. A király kíséretében számos külföldi tábornok és főtiszt van. Igy pl. Poroszországból, Svájcából, Angliából, Oroszországból stb., kik valamennyien a király vendégei.

A király megjelenéven a táborhelyen, rögtön megzendült a riadó. A csapatok mozogni kezdtek s összpontosultak. 12 gyalog zászlóalj, 8 lovas század, 12 golyószóró, egy utász és egy tábori tájékozó osztály vettek részt ez előmaneuverben, mely reggeli 8-tól déli 11-ig tartott.

A valóságos csata, mikor t. i. a két ellenséges sereg összeütközött, hétfőn vette kezdetét. József

zök nem egyszer maguk is futni kényszerültek, ha esetleg beleestek valamely csapat roham-vonalába. A csata egész délutánig folyt.

Akkor újra táborot ütöttek. Azonban a kifáradt, kiéhezett legények kénytelenek voltak megismerkedni a háboru egyik legnagyobb keserűségével. A szállítót, a kinek étellel kellett volna ellátni a sereget, alkalmasint elfogta az ellenség, mert biz az nem szállított semmit. Ott tanyáztak tehát szegények a tűz körül éhen, szomjan, fáradságtól ellikadva egy harapás kenyér, egy ital bor nélkül, — migem egy csapat néhány darab ökröt requirált valahonnan, a mi bizony egy napi éhezés után vajmi kevés volt annyi ezer embernek.

27-én volt a döntő nap. A miskolczi dandárral egyesült nyugati sereg rettenetesen megverte a keletit. Sőt nem csakhogy megverte, hanem tökéletesen elvágta zömétől, a Tisza-felől vonuló nagyobb hadseregtől.

A főváros szívéből nagy kő esett le. Nem

lódási folytán, sok kísérlet után létrejött a ma használt gége-tükör.

Czermak — ki a pesti egyetemen az időben az élettan tanára volt — nevezhető tulajdonképen a gégetükör feltalálójának.

Türknek főleg az az érdeme, hogy a gégetükör munkája által az egész művelt világgal megismertette.

Czermaktól tanulta a gégetükörrel való bánást a gégebabok jelenlegi pesti tanára Navratil tr. is, ki maga is e szakban a gyakorlat terén szintoly érdemeket szerzett, mint az irodalomban a gégebabokról szóló munkájával.*)

E sorok czélja: a gégetükörnek, az ép oly fontos mint érdekes orvosi műszernek érthető magyarázatát adni.

Mikor valamely ür megvilágításáról van szó, mindig annak kell lenni a vizsgáló fő törekvésének, hogy abból az úrból jöjjön fény sugar az ő szemébe. A gégetükörnél ezt az által eszközöljük, hogy a nappól vagy a mesterséges világító eszközből (lámpa) a homlokra alkalmazott vájtükör segítségével egy fény sugarat a gégebe bevitt gégetükörre vettünk, honnan az bizonyos törési szöglet alatt szemünkbe hajlik vissza. Így a gége különböző képletei (részei) láthatókká lesznek, s természetesen minél lejjebb viszük a tükröt a garatba, annál mélyebb rétegek lesznek a gégeben láthatókká.

Mindaz, mi a gégeben hátul van, a tükrön elején látjuk, míg a gége mellő képleteit a tükrő hátsó részlete mutatja. Maga a tükrő egy kicsiny, egyszerűen kerek, szögletes vagy tojásdad üvegtükör vagy fémtükör-lap, mely egy végén meghajlított szárra van illesztve, s melynek átmérője 7-9 vonal. (Lásd 1-ső ábra.) Ezt viszük be a garatba, felnyomván vele az illető képleteket, s hatólván mindig alább és beljebb. A vizsgált nyelvét kiöltetjük, szájjából kihúzzuk, s egy vízszontörő közbű göngyölvé megfogjuk. Aztán különböző a c stb. hangokat adunk vele, miáltal azt érjük el, hogy a gége részletei láthatóak lesznek.

A gégetükör a vizsgálás valódi eszköze, a többi készülék, mely vele együtt jár, csak függeléke, s arra való, hogy a világosság sugara akaratunk szerint a tükrörre irányozzassék. E célból a homlokra egy a Ruito- vagy Helmholtz-féle szemtükröknel használt vájt (vagy öblös, homoru) tükröt alkalmazunk, melynek középpontja egy kis nyílással van ellátva. E tükrő 6-7 centimeter átmérőjű, s a központi lyuk 4 millimeternyi átmérőjű, tükrörmáz nélküli kerek nyílás által van képviselve.

E középponti nyíláson néz keresztül a vizsgáló egyik szemével, miáltal a másikat természetesen bezárja.

A vájtükör pápaszem rájárára van illesztve, azért, hogy ha netalán a vizsgáló rövid vagy meszelátó, az általa rendszeren használt szemüveget e rájárára beilleszthesse. E rájárára száraz helyett egy ruganyos szalag van alkalmazva, mely által az egész vájtükör rögzíthető lesz. (Lásd 2-ik ábra.)

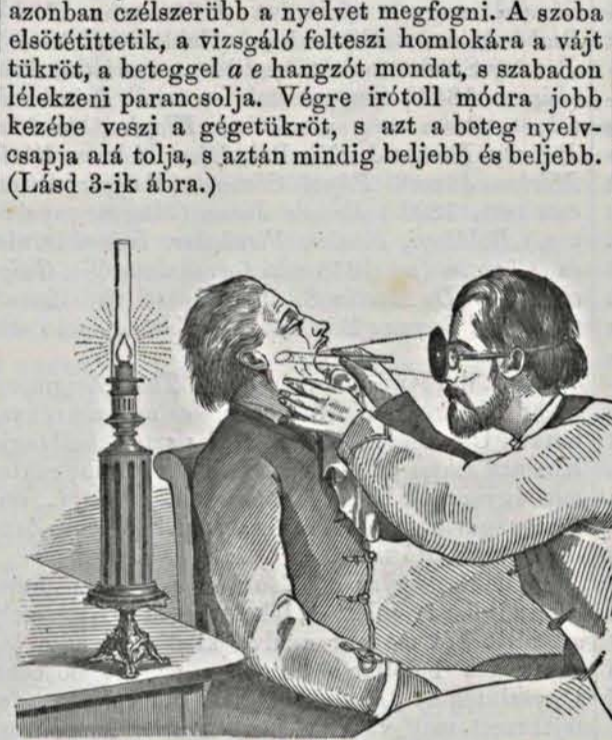
2. ábra.

Ha most egy a vizsgáló és vizsgált egyentől oldalra helyezett lámpából egy fény sugar a vizsgáló homlokára erősitett vájtükör lapra esik, az onnan a vizsgált egyén garatjába bevezetett gé-

tükörre fog hajlítani, s innen visszatörök a vizsgáló szemébe. Így el van érve a cél, mert a fény sugar a sötét úrból jön a vizsgáló szemébe.

Természetes, hogy a vizsgált egyén első lélekzése alatt a gégetükör homályos lesz. Ezt megelőzendő, szükséges a vizsgált előtt a gégetükört kissé megmelegíteni, s úgy vezetni be, vigyázzván, nehogy nagyon meleg levén a tükrő, a különben is szenvedő egyént még meg is égessük. Hogy ez ne történjék, a vizsgáló arczán vagy kezén mindenkor megkísérti a gégetükör hőségét.

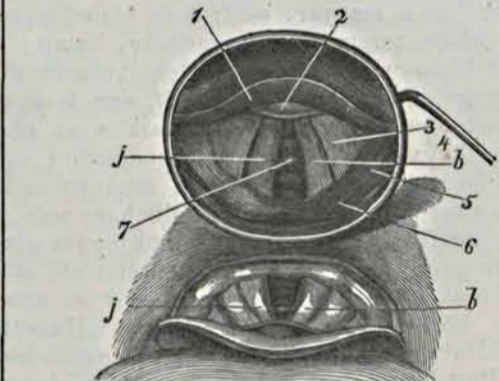
A vizsgáló a beteg elöl ül egy székre, s a beteg jobb oldalára egy olajlámpát helyez. A beteg nyelvét kinyújtja, s fejét egyenesen tartja. Ha a nyelvét nem tudja jól tartani, akkor az ugynevezett nyelv-tartás jön alkalmazásba. Ennél azonban czelszerűbb a nyelvet megfogni. A szoba előtűtítettik, a vizsgáló felteszi homlokára a vájtükört, a beteggel a c hangzót mondát, s szabadon lélekzeni parancsolja. Végre írótoló mődra jobb kezébe veszi a gégetükört, s azt a beteg nyelvcsapja alá tolja, s aztán mindig beljebb és beljebb. (Lásd 3-ik ábra.)

3. ábra.

Ez a gégetükörözés módja röviden. Azt gondolná az ember, hogy ez valami könnyű mesterség, de ha tudjuk, mily érzékenyek azon részek, melyeket a gégetükör érint, s mennyire félnek az izgékonyak a betegek, nem fogjuk ezt olyan könnyű mesterségnek tartani. A beteg nem ritkán ökröndözik, s némelykor hány is. Azonban mint mindenütt, ugy itt is gyakorlat teszi a mestert, s ha a vizsgáló kitaró, s az izgékony, vagy makacs beteg fejét, ha másképp nem lehet, mesterségesen is, mozdulatlaná bírja tenni, működése bizonyosan sikeres lesz.

Annyt tehát már elrtünk, hogy látunk, de hát mit? az a kérdés. A gége különböző részeit. A nyelvgyököt, a gégefedőt, a különböző nevű

4. ábra: A gége képe gégetükörben. (1. Gégefedő; 2. gégefedő gumó; 3. álhangszálg; 4. valódi hangszálg; 5. Wisbergféle gumó; 6. Santorin-féleg; 7. Gégésip.)

gégeporcokat, a hangrészt, a valódi és álhangszálgakat, az ezek közt fekvő, Morgagni-féle öblököt, s végre a légeső elágazásait, a hörgőket. (Lásd 4. 5. és 6-ik ábrák.)

5. ábra: Főleg nyílt gége.

6. ábra: Tűtött gége.

E képletek az előtt, míg nem volt gégetükör, mind a láthatatlan közé tartoztak, ma pedig a szemlézés közvetlen tárgyai, s így a gyógykezelés

rajtok szintén folyamatba tehető, — ha t. i. betegek. Már pedig igen gyakran azok. Hiszen pl. a rekedtség oly mindennapi bajunk, s az rendszeren a hangszálgok-duzzadsága által eszközöltetik.

De székhelye a gégeür sok más, és pedig nem jelentéktelen bajnak. Különösen gümős, bujakóros fekélyek, habarozok, hangszálg-tulengések stb. igen gyakoriak benne. A nem orvos előtt még majd mind gége-sorvadás nevet viselnek, már pedig a gégesorvadás alatt egészen más értenőd, s ha ezeket jelöljük gégesorvadás névvel, akkor a gégesorvadás gyógyítható baj, már pedig azt rendszerint gyógyíthatatlannak tartják.

Dr. Osváth A.

Egyveleg.

„(Esketés időtőn.) Egy szemtanu a „St.-Louis Republican“-ban következő esetet beszéli el, mely ott „holtomiglan“ iránti esetly tiszteltől is tesz tanúságot: „Sedálában az ottani bírói hivatal előtt, a házasságkötő álló csoport valamennyien more patrio, azaz: lőháton megjelent, és egy küldönc által a bírónak tudtára adták, hogy kívül várakozik rá egy ifjú pár, mely egygye akar oltadni. A mint a bíró az utazára kijött, a házassaladók kinyilvánították elötte szándékukat, de kijelentették egy-szersmind, hogy az aktus alatt lőháton akar-nak maradni. Ez ellen a bírónak semmi kifoga-sa nem lévén az egybekelést következő módon foganatosította: „Hány éves ön? A vő-legény: „21 éves. Az ara: „18 éves.“ — Bíró a vőlegényhez: „Elveszi e hajadont törvényes házastársul?“ A vőlegény: „Mi-ben fogad ön?“ A bíró a menyasszonyhoz: „Elveszi ezen férfit törvényes és hites tár-sul?“ A menyasszony: „Természetes, ne legy-en oly annyira kíváncsi.“ A bíró: „Akkor ön önököt a törvény által rena ruházott hatalomnál fogva házastársakul ezennel ki-jelentem, s a mit az Isten összekötött, azt az em-ber fel nem oltja.“ Erre a felek megfizették a megszabott díjt, és vigan haza felé nyargaltak.

„(Régi szinlap.) Bőlni Sándor régezzeti gyűjteményében többek közt van egy régi szinlap, melyet mint érdekes színtörténelmi adatot a „Nagy-Várud“ című lap után közöljük egész terjedelmében. Hangzik pedig következőképen: „Nagy-Várud. A' Felsőbkek' Engedelmével. Ma Szomba-ton Jul. 22-ik Napján 1815. Színjátók UDVAR-HELYI MIKLÓS' hasznára A' NEMZETI JÁTSZÓ TÁRSASÁG által fog előadódni: AZ ÁBEL' HALÁLA. Egészenné új, O-Testamen-tomi Szomorú énekekkel elegyes Játék 3 Felvonásbann. Játékszíne alkalmazatódott Geszner' munkából. — Játék Személyek: Ádám (az első ember); Udarhellyi. Éva, a' Felesége; Udar-hellyi né. Kain, Ábel, ezeknek gyermekei: Bányai Ur, Láng Ur, Méhala, a' Kain Felesége; Vositné Ifj. Assz. A' Mennyei Szózat: Wánza Ur. Eggy Angyal; Wánzané Ifj. Assz. Anamélech, egy gonosz Lélek: Diószegi Ur. — Németh Ország egyik nevezetesebb Poétája, GESZNER, jött azon gondolatra, hogy ezenn szép Matériát olyse Kőnyvben adja ki, mellyel annyira meg is nyerte több Nemzetek' szeretetét, hogy tsak hamar mások is követői lettenek. Már nehány Darabjaink vagynak kidolgozva azon Százból, melly a Zeidő Nemzet' legnevezetesebb Epochájában fordult elő, és mind nevezetesek. — Reményem azon ok-ból, hogy ezen egészenn új Darab sem fog azok-nak fényre mellett elenyészni, annyival is inkább, hogy tellyes igyekezettel voltam, mind a' hozzá megkivántató Decorációk', mind az öltözetek', és muzsikák' megszerzésében. Billétek találta-nak reggeli 9. óránn tul a' Játékszin házánn; a' kik tehát szokott Zártzék Billéjeiket megtartani kívánják, méltóztassanak délig erántok jelentést tétetni, hogy annakutána másoknak is szabadon kiadóhassanak. A' Bemenet' ára: Zárt Székek' árát kegyes pártfogóimnak Grátizjárok ajánlom. Első helyre 36 kr. Második helyre 24 xr. Kezdő-dik pontban 7 óraker, Vége lessz 9 kor.“

„(Tél Vilmos legújabb kiadásában.) Az észak-amerikai Egyesült-Államokban tesz jelenleg kör-utat bizonyos Tavis kapitány, ki Miller nevű ba-rátjának fején 17 lépés távolságról pisztolyal oly ügyesen 16 keresztül egy-egy almát, hogy a golyó rajta áthaladván, az alma mozdulatlanul az illető fején marad.

Melléklet a Vasárnapi Újság 40-ik számához 1871. okt. 1.

TÁRHÁZ.

Egyik: „Kisérleti Természetlan“, az újabb el-méletek alapján szerkesztett kézikönyv középta-nodák felsőbb osztályai számára. Irta Fehér Ipoly, benczés, a pannonhalmi főpátsági lyczeum-ban a természettan rendes tanára. A megjelent első rész az erőműtant és hőtant foglalja magába; 19 nagy 8-adrát iven; 157, a szövegbe nyomott ábrával; ára 2 fr.

A másik: „Döntvényjár“, a m. kir. kuria semmitőszéki és legfőbb ítélőszéki osztályának elvi jelentőségű határozatainak negyedik folyama. Gyűjtik dr. Dárday Sándor és dr. Gallu József. Ára 2 fr.

„(Az ügyvédek lak- s névjegyzéke és statisztikája)“ jelent meg Wengra László igazságügymi-niszteri fogalmazótól hivatalos adatok nyomán összeállította. E kötetben benne van Magyarország és Erdély minden ügyvéde. E szerint 1870-ben volt gyakorló ügyvéd Magyarországban 3490, Erdélyben 240, vagyis összesen 3730. — Magyar-országban 3185 emerre esik 1 ügyvéd, Erdélyben pedig 8757 emberre. — A könyv ára 80 kr., s Aigner Lajos pesti könyvkereskedésében kapható.

„(Az országgyűlési tífusz közlőnye)“, az „Uj Nemzedék“ II. évfolyamának 4-ik füzeté jelent meg. E füzet tartalmát képezik: „A tévedés a büntető jogban“ cz. czikk, s két értekezés a földadé-kérdéséről (Bartha-Schifner Gyulától és György Endrétől). — E folyóirat előfizetési ára 6 füzetre 3 frt. Egyes füzet bolti ára: 60 kr. Az előfizetések az egyik szerkesztőhöz Szőlősy Sándorhoz (Pest, megyeház épület II. emelet) intézendők.

Közintézetek, egyletek.

„(A Kisfaludy-társaság) a nyári szüniudő után szeptember 27-kén tartá első ülését. Érdekes és élvezetes ülés volt, csupa költői felolvasások. Az első felolvasó Gyulai volt, ki nagy hatással olvasta Romhányja második énekét, melyet olvasóink mai számunk homlokán találunk. Felolvasása élénk tapaknál üdvözöltetett; valamint Szász Károlyé is, ki egy egész kötet (100 db.) Heine-költeményt mutatott be, s a sok közül vagy tíz darabot olvasott föl. A kisebb dalok és románcok közül egy pár nagyon tetszett. De leginkább a gyönyörü „Tannhäuser“ című nagyobb költemény, melyet Heine legendának nevezett, s mely az ismeretes mondat ritka szellemmel, humorral s költői érveléssel dolgozza föl. Az eredeti bábjából és verve-jéből a fordításban (a jelen voltak itélete szerint) nem sok vészett el, s voltak, kik ezt a veterán műfordító legsikertübb fordításának tartották. Végérol, mikor a Véneus-hegybe visszatért lovag elmondja az istennőknek: merre járt, ide itagtunk egy pár vers-szakot:

Vissza Flórencz felé jóvók, Majlándba is benérem; S hogy megtalám az Alpokot, Kedvem megjött egészen. A mint az Alpokon jóvók: A hóhelyek szállongtak; Mosolygva néztek rám a tők, Egy vén sas vijjogott csak. Hallám a szent Gotthárd-tetőn, Hogy horthyong Nématország, Hammincház jámbor fejedlem Kézére bizza sorsát. . . .

Szász Károly után még Vadnai olvasta föl Erdélyi János egy szép versét az ötvenes évekből: „A haza árváit.“

Ülés elején és végén a titkár jelentései voltak. A társaság egy munkás és tehetséges fordítójának (bár nem tag) Lőrinczy (Lehr) Zaig-mondnak kora halála fölött jegyzőkönyvileg fejeztetett ki a sajnálkozás. Utolsó dolgozata: Shakespear két költői beszélyének műfordí-tása most van bírálat alatt. Újabbann benyújtott műfordítások: Racine Fédrája Farkas Albert., és Bajazetje Paulay Ede fordításában. Bírálatra adattak; örülni fogunk, ha a társaság Racine-t is fölveheti kiadványai közé a költőhöz méltó fordításokban. Szász Károly 57 shakespearéi sonnetet nyújtott be. Uj alapítólur Gy. Mikó Anna, b. Wesselenyi Józsefnyel jelentetett be, ki menyeg-zője alkalmából 200 frttal lépett a társaság alapí-tói közé (alapítólur, ki 100 frtot adományoz). Hasonló alkalmából nyújtott át Székács, külföldön

nőült fia — illetőleg ennek angol menyasszonya részéről 25 frt adományt. Köszönettel fogadtattott. — Az ülés egybeiránt megbeszélte a hallgatóság részéről látogatott volt; az elsőbkek közt Horváth Mihály és Ipolyi is jelen voltak; az utóbbiak so-raiban három írónót is láttunk: Izidorát (gróf Bethlen Miklósné). Wohl Jankát és Stephaniet. Az ülés 7 óraker ért véget.

„(A honvédménhas alapkövének letéti ünnep-lye)“ alkalmára 1871. évi okt. 1-jén — következő menetrend tétetett közzé: 1. Találkozás reggel 8 óraker a szenátér és soroksári-utca szögletén. 2. A rendező bizottság adja a jelt a megindulásra. 3. Elöl menendnek az 1848/49-iki honvédek. 4. Utá-nok az országos honvéd-egyletek központi vá-lasztmánya. 5. Bud.-Pest városi hatóság, tanácsa és képviselő testülete. 6. Sárközy utcára. 7. Az országgyűlési képviselők. 8. A „Pesti nemzeti dalkör.“ 9. A vármegyék, egyletek, testületek küldöttei. 10. A hely-beli társulatok, czéhek s egy-letek illető lobogóikkal és zenekarral. 11. A helyszíne-érve a menház bizottsági elnök Vidats János üdvözöl beszédet tart. 12. Szontagh Kál-mán pestvárosi képviselő felolvasza a menház történetét. 13. Következik az alapkö letétele. 14. Zárbeszédet tart Clementis Gábor országgyűlési képviselő.

Egyház és iskola.

„(A pesti országos minta-rajztanoda- s rajz-tanár-képezőház) a közoktatási miniszter Adámó Székely-Bertalant a történelmi rajz és festészet, Issó Miklót a szobrászat, Schulek Frigyes építész az építészeti-és ékítmenyi rajz tanárává, Greguss János rajztanár-jelöltet tanársegéddé nevezte ki; hat növendéknek pedig külön-külön 300 ftnyi ál-lami ösztöndíjjak adományozott. — Ez országos rajztanodában a beiratások folyó október hó 18-án kezdődnek az intézet irodájában (Pest, Romb-utca 4-6. sz.)

„(Az Igló városában) f. évi okt. hóban meg-nyitandó állami tanítóképezde igazgató tanácsába a közoktatási miniszter rend s tagokul: Jurkovits Henrik r. kath. lelkész, Fábry János ág. hitv. lelkész, Mátyás Mihály földbírtokos, Kovács Viktor Lőse városi képviselő és Jendassik Miksa kir. bánya-tanácsos. — póttagokul pedig Pest Otvó főgyógytör és Pákh Károly gym. igazgató-tanár nevezte ki.

„(Lány-torna-tanintézet)“ nyit Pesten Mag-vassy Mihály gyórárosi és főgymn. tornatanár, ki Gyórott 15 évig működött a torna-oktatás terén. Magvassy tornatanár beutazta Észak-Nématország legtöbb nevezetesebb torna-iskoláit, s Berlinben különösen dr. Klunge német-torna-oktatási rendezé-rét tette alapos tanulmányává, hogy az hazánkban a léány-növendékek testi fejlődésére megapolisra és terjeszse. F. évi november hó elején fogja pesti intézetét a nádor-utczában megnyitni.

Mi újság?

„(A király) Főthrélt szept. 28-án József fő-hercegreh intézetét kizírátában teljes megelége-dését nyilvánította ki a honvédek váczí hadgyakor-latai fölött, s „kedves öccsöcnek a honvédség ki-képzetése körül szerzett kitünő érdemeiért“ a Szent-István rend nagykeresztjét adományozá. — A király szerdán este utazott el Rákos-Palotáról Bősbe.

„(A képviselőház) szept. 28-ki ülésében gr. Andrássy kihirdetés végett beadtá a 30 milliónyi kölcsönről szóló, 6 Felsőleg által már szentesített törvényczikket. A képviselőház ezután okt. 28-ig onlapolta ülését.

„(A debreceni Csokonai-ünnepely)“ okt. 11-én kedvező idő esetén a kisebb emlékkertben, szabad ég alatt tartják. Mérsékelt belépti díjak lesznek a helybéli községek számára. Rosz idő esetén a nagy-templom lesz az ünnepely színhelye. D. u. két óraker diszebbédet rendeznek a polgári kazi-nóban. A megjelenni kívánók okt. 1-jég Tóth Antal emlékkerti titkárral tudassák szándékukat. A dícsköltemény pályázatára 28 mü érkezett.

„(Jólelkony csemu sorsjáték.)“ A tisztántul ref. egyházkerület sorsjátékot rendez a debreceni főiskola fölépítésére s e célból 300,000 db 50 kros sorsjegyet bocsát ki. A nyeremény-tárgyak ösztimény készletekből állanak 16,000 o. forint.

összes értékben, 480 nyerd számmal, melyek közül a főnyeremény 4000 o. é. forint értékű ezüst-érem.

összes értékben, 480 nyerd számmal, melyek közül a főnyeremény 4000 o. é. forint értékű ezüst-érem. A huzás 1872-diki július 1-én napján, Budán a m. k. államsorsjátéki bizottság által fog eszközöltetni.

összes értékben, 480 nyerd számmal, melyek közül a főnyeremény 4000 o. é. forint értékű ezüst-érem. A huzás 1872-diki július 1-én napján, Budán a m. k. államsorsjátéki bizottság által fog eszközöltetni.

összes értékben, 480 nyerd számmal, melyek közül a főnyeremény 4000 o. é. forint értékű ezüst-érem. A huzás 1872-diki július 1-én napján, Budán a m. k. államsorsjátéki bizottság által fog eszközöltetni.

összes értékben, 480 nyerd számmal, melyek közül a főnyeremény 4000 o. é. forint értékű ezüst-érem. A huzás 1872-diki július 1-én napján, Budán a m. k. államsorsjátéki bizottság által fog eszközöltetni.

összes értékben, 480 nyerd számmal, melyek közül a főnyeremény 4000 o. é. forint értékű ezüst-érem. A huzás 1872-diki július 1-én napján, Budán a m. k. államsorsjátéki bizottság által fog eszközöltetni.

összes értékben, 480 nyerd számmal, melyek közül a főnyeremény 4000 o. é. forint értékű ezüst-érem. A huzás 1872-diki július 1-én napján, Budán a m. k. államsorsjátéki bizottság által fog eszközöltetni.

összes értékben, 480 nyerd számmal, melyek közül a főnyeremény 4000 o. é. forint értékű ezüst-érem. A huzás 1872-diki július 1-én napján, Budán a m. k. államsorsjátéki bizottság által fog eszközöltetni.

vezet színésznőknek. A nemzeti színpadon társalgási szerepkör várta, melynek betöltésében azonban folytonos gyöngékedése akadályozta.

Nemzeti színház.

Péntek, szept. 22. „A nők az alkotmányban.“ Vigj. 3 felv. Irta Tóth Kálmán.

Szombat, szept. 23. „Tárnoktánc.“ Regényes opera 3 felv. Szövegét s zenéjét írta Wagner R.

Vasárnap, szept. 24. „A csikós.“ Népszínmű 3 felv. Irta Szilágyi.

Hétfő, szept. 25. „Női harc.“ Vigjáték 3 felv. Irta Scribe és Legouvé; ford. Csepregi.

Kedd, szept. 26. A magyar jogász-gyűlés tiszteletére: „Figaro lakodalmá.“ Vig. opera 3 felv. Zenéjét szerette Mozart.

Szerda, szept. 27. „Delila.“ Dráma 3 felv. Irta Feuillel O.; ford. K. Zenéjét szerzte Montaubry.

Csütörtök, szept. 28. „Lammermoori Lucia.“ Opera 3 felv. Zenéjét szerz. Donizetti. — (Fossa-Grutta Amália k. a. első vendégjátékul.)

Szerkesztői mondánivaló.

Az amerikai magyarokhoz. A régi görög és római székák a legszigorúbb s teljesen hibátlan vésélelt követelik; a szót-gyermek nem mozdíthat bennök annyi szabadsággal, mint a magyar mértékben s rimes sorokban.

Rece. T. J. Az előbbi üzenet Gyula urfira és társára szült. Most a többről szóljunk. L-hoz, és a Pásztorfin gyöngécék. A két kis dal: „Ott állunk“, „Oh mennyi, mennyi...“ tartalma, elég csinos. De verselés minden bírálaton alul áll: csupa próza, csakhogy a sorok rövidkekre vannak szaggatva; rim sines bennök. Gyöngécék a külföldben némi jártasságra tenni szert, mielőtt nyilvános fel-lépésre gondolna.

Pest. Pr. Gy. Édes anyám. Nem értjük; hogy a naivság benne öröklött, azt látjuk; de az egész mi akar lenni? Ez előttünk érthetetlen maradt.

Egy szob hazába. Nem e világból való! legalább a mi lapunkba nem.

Egy nagy család. Egy pár sikerült vonás megakad benne itt-ott; de gyéren uszik a kilencz hossza strofa seklény arján. Aztán a grammatikára már csak ügyelni kellene s nem irni ilyeneket; bü-fellegel elzavarnak szép orozások. Hát a templom, ha félve is, paripán szokott árni? Ez kissé nagy költői szabadság!

Nyilt-tér. *)

A Como-sorsjegyek összes sorozatainak birtoka minden egyes huzásban egy kihuzott sorozatot biztosít!

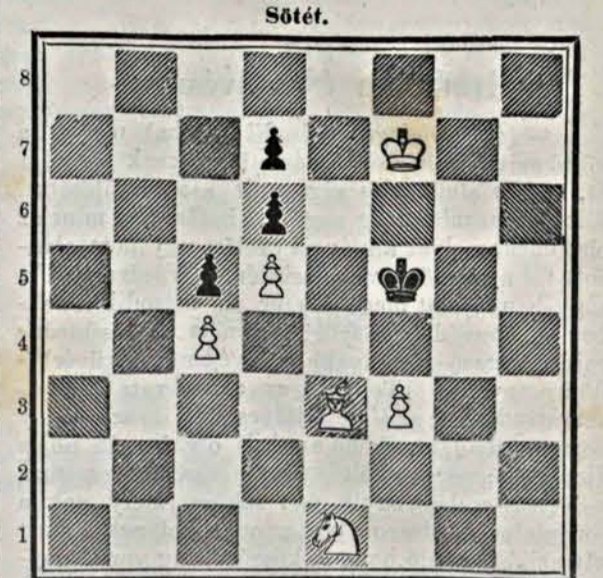
E biztosítékkal egy társasjáték nyitók 25 résztvevőre 25 db Como-járadékjeggyel valamennyi sorozatból, vasúti sors-25 db 400 freos esasz. török Jekyvel. (évenkénti 6 huzással)

a nyereményre egyenlő joggal és az eredeti sorsjegyek szétosztásával csak 5 ft. o. é. havonkénti részletfizetéssel és 68 kr. egyszer mindenkorai bélyegért. Minden résztvevő a részletfizetés végzetével egy-egy részletjegyre egy Como- és egy 400 freos török vasúti kölcsönsorsjegyet kap kézbesítve. Megbízások pontosan eszközöltetnek, huzási sorozatok mindig ingyen küldetnek.

Austerlitz Zsigmond

első BUDAI váltóházától, a lánchíd mellett. *) E rovatban közölt cikkekért csupán a sajtótörvények irányában vállal felelősséget a Szerk.

SAKKJÁTÉK. 618-ik sz. f. — Kos Ivántól. (Pétervárotól.)

Sötét. Világos. Világos indul s a harmadik lépésre mattot mond.

Az 618-ik számú feladvány megfejtése. (Oefner A.-tól Augsburgban.)

VII. Söt. 1. Bd1-f1 Fg1-f2 2. Hb2-c4 tetsz. szer. 3. V v. H v. F v. B mattot ad.

Helyesen fejtették meg: Veszprémben: Fülöp József. — Mikolczon: Czente József. — Jászkiegyen: Galambos István és László. — Cseglőden: Galambos Károly. — Karcsagyon: Kacsó Lajos. — Nagy-Scalontán: Kovács Albert. — Hatvanban: Sipőcz Ferencz. — A pesti sakk-kör.

Előfizetési fölhívás

VASÁRNAPI UJSÁG

Politikai Újdonságok

1871. okt.—decz. folyamára. Szeptember hó végével az évnegyedes előfizetése ideje lejárt, október 1-től az előfizetés mielőbbi megújítására hívjuk föl a t. olvasó-közönséget, hogy a lap küldésében fönnakadás ne történjen.

Előfizetési föltételek: Postán küldve vagy Pesten házhoz hordva A Vasárnapi Ujság és Politikai Újdonságok együtt:

Évnegyedre (okt.—decz. 1871.) 2 ft. 50 kr. Félévre (okt.—márcz. 1871—2.) 5 „

Csupán Vasárnapi Ujság: Évnegyedre (okt.—decz. 1871.) 1 ft. 50 kr. Félévre (okt.—márcz. 1871—2.) 3 „

Csupán Politikai Újdonságok: Évnegyedre (okt.—decz. 1871.) 1 ft. 25 kr. Félévre (okt.—márcz. 1871—2.) 2 „ 50 „

A Vasárnapi Ujság és Politikai Újdonságok 1871. július—szeptemberi évnegyedi folyamából még néhány teljes számú példánnyal szolgálhatunk.

Az előfizetési pénzek beküldése legzélszerűbben postai utalvánnyal eszközölhető, a melyre csak egy 5 kros bélyeg teendő.

A Vasárnapi Ujság és P. Újdonságok kiadó-hivatala (Pest, egyetem-utca 4. sz. a.)

TARTALOM. Romhányi. — Channing a szegényekről. — Hareczkák (két képpel). — A zátrak és kulcsok történetéhez. — Magyar Amerika, III. — A gégetükör (hat ábrával). — Egyveleg. — Tarhaz: Irodalom és művészet. — Közintézetek, egyletek. — Egyház és iskola. — Mi újság? — Nemzeti színház. — Szerkesztői mondánivaló. — Sakkjáték. — Nyilt-tér. — Heti-naptár.

Felolós szerkesztő: Nagy Miklós. (L. magyar-utca 21. sz.)

HIRDETÉSEK.

Mellbetegeket értesitem arról, miszerint mell-betegségek, különösen mellfájás, rekedtség, köhögés, nehéz lélegzés, egy igen szakértő és gyakorolt hásonszenvi orvos által sikeresen gyógyíttatnak. Rendelvényi órák: délután 2-től 4-ig. Bálvány-utca 6. szám, 2. emelet (ezelött vaczi-ut 21-ik szám.) ERNST L., homiopath-orvos és szülész. 1045 (25—50)

Legujabb női-ruha-kelmék bámulatos olcsón! Hamburger Adolf üzletében PEST, uri-utca 1. sz. párisi ház. Minták kívánatra küldetnek mindenfelé ingyen és bérmentve. párisi ház.

Titkos betegségeket még makacs és üdült bajokat is úgy kóródában, mint magán gyakorlat folytán több ezer betegen legjobbnak bizonyult mód szerint, sokszor a nélkül, hogy a beteg hivatásában vagy életmódjában gátoltatnak, gyökeresen, biztosan és gyorsan gyógyít Med. dr. Helfer Vilmos Pest, király-utca 27. szám Medetz-házban, 1-ső emelet, délelőtt 7—9-ig, délután 1—4 óráig. Díjazott levelekre azonnal választatnak, s kívánatra a gyógyszerik is megküldetnek. 1154 (9—12)

Kollarits József és flai (12—4—2) „YPSILANTHOZ“ czimzett legelső vászonruha gyári raktárban vaczi-utczában Pesten, kaphatók a legolcsóbb árakon a legnagyobb választékban mindennemű kész fehérműnek férfiak, hölgyek és gyermekek számára. Férfi-íngek, rumburgi, hollandi vagy irlandi vászonból 2 ft. 50 kr., 3 ft., 3 ft. 50 kr., 4 ft., 4 ft. 50 kr., 5 ft., 5 ft. 50 kr., 6 ft., 6 ft. 50 kr., 7 ft., 8 ft., 10 ft., 12 ft. Bali íngek férfiak számára 3 ft., 3 ft. 50 kr., 4 ft., 4 ft. 50 kr., 5 ft. Himezetek 6 ft., 7 ft., 8 ft., 10 ft., 12 ft., 14 ft. egész 20 ftig. Színes férfi-íngek, 1 ft. 50 kr., 2 ft., 2 ft. 50 kr., 3 ft. Férfi-íngek fehér madapolanból 1 ft. 50 kr., 2 ft., 2 ft. 50 kr., 3 ft., 3 ft. 50 kr., 4 ft. Férfi-gatyák vászonból, magyar, félmagyar vagy francia szabásban 1 ft. 75 kr., 2 ft., 2 ft. 25 kr., 2 ft. 50 kr., 3 ft., 3 ft. 50 kr. Férfi-kraglik, kezek, nyakkötők, kapczák és mindennemű vászon- és battiszt-zsebkendők. Női íngek vászonból egyszerűen 2 ft. 25 kr., 2 ft. 50 kr., 3 ft., 3 ft. 50 kr., 4 ft., 5 ft., 5 ft. 50 kr., 6 ft., 6 ft. 50 kr., 7 ft., 7 ft. 50 kr., 8 ft., 8 ft. 50 kr., 10 ft., 12 ft., 14 ft., a legujabb francia divat szerint 4 ft., 4 ft. 50 kr., 5 ft., 6 ft., 7 ft., 8 ft., 9 ft., 10 ft., 12 ft. Női haló-corsek 1 ft. 85 kr., 2 ft. 2 ft. 25 kr., 2 ft. 50 kr., 2 ft. 75 kr., 3 ft., 3 ft. 50 kr., 4 ft., 4 ft. 50 kr., 5 ft., 6 ft., 6 ft. 50 kr., 7 ft., 8 ft., 8 ft. 50 kr., 9 ft., 10 ft., 12 ft. Női alszoknyák és nadrágok perkaillból, chiffonból, schnürl és piquetbarbot, gjelli és negligé-főkötők, kapczák czernából, pamut, gyapot és mindennemű vászon- és battiszt-zsebkendők. Flú íngek vászonból, madapolanból és színesek is a legutányosabb árakon, ugyszint gatyák és kapczák. Leányka-íngek kivarra vagy egyszerűen, corsetek, nadrágok és kapczák. A legnagyobb választékban bellett alsó-íngek és nadrágok urak és hölgyek számára, ugyszint mindennemű téli szükségletek, legujabb flanel-íngek és shawlok. Továbbá ajánljuk nagy raktárunkat, rumburgi, hollandi s irlandi vászonból, darabját 25, 27, 28, 30, 32, 35, 38, 40, 50, 60 egész 120 ftig. Színes caufas agyéműeknek 9 ft., 10 ft., 11 ft., 12 ft., 13 ft. egész 16 ftig. Asztalkendők és készletek damasztból 6, 12, 18 és 23 személy számára. Fűzőnyók a legnagyobb választékban 4 ft., 6 ft., 6 ft., 7 ft., 8 ft., 9 ft., 10 ft., 12 ft., 14 ft., 15 ft. papja. Asztal- és agyterítők, kávé-abroszok és szervietek. Menyasszonyi-hozomány-kiallítások 200 frttől 2000 forintig, kész fehérműekben és vászonruhában a legnagyobb választékban kaphatók. Kimerítő árjegyzéket kívántra bérmentesen megküldjük. Levelbeli megkeresésekre még az nap, melyen megkapjuk, expedíjuk, és csomagolási díjt nem számítunk. Heckenast Gusztáv könyvkiadó-hivatalában Pesten (egyetem-utca 4-ik szám alatti) megjelent és minden hiteles könyvárusnál kaphatók: Dr. RIEDL SZENDE. A NÉMET IRODALOM KÉZIKÖNYVE. Második javított és bővített kiadás. (XII. 468 lap.) Füzve 2 ft. 40 kr. 1156 (2—3)

Cs. és kir. szabadalmazott, a maga nemében egyetlen határú patkány- és egérirtószér. Egy bádog-doboz ára 1 ft., 6 doz 5 ft. o. é. Cs. és kir. szab. gyökeresen ható poloska-irtószér, butorok számára. Egy üveg ára 40 kr. 6 üveg 2 ft. o. é. Fölmúlhatlan hatású poloska-irtószér, falazat számára. Festséni, meszelési vagy falak mázolásinál a festékbe, mészbe vagy vakolatba keverésre alkalmas. Egy pintes üveg ára 1 ft., 6 pintes üveg 5 ft. o. é. 1 pintes üveg elégséges egy középnyagú szobára. Specialitás, kiti-nően biztos és gyökeresen ható sváb-bogar (Heimchen) irtó-por. 1 csomag ára 30 kr., 6 csomag ára 1 ft. 50 kr. Valódi persarovar-por. A bolhák, molyok, legyek, hangyák stb. kiirtására. Egy nagy üveg ára 40 kr., 6 nagy üveg 2 ft. o. é. — Egy kis üveg ára 20 kr., 6 kis üveg 1 ft. o. é. A legeskegytelőbb megrendelések is, a illeték beküldése vagy utánvét mellett, pontosan teljesíttetnek. Minden cikkhez a szükséges használati utasítás mellékelve van. Nagybani árszabályok a t. oz. gyógyszerész és kereskedő urak kívánára díj- és bérmentesen megküldetnek. Aldírt gyár, kölcsönös meg-egyezés folytán, egyszerűsített városi házak, falusi birtokok, gyárak, áruaktárak, kórházak és egyes helyiségeknek személyzete által a nevezett fergőtől meg-tisztítására kezesség mellett vállalkozik. 1153 (2—4) Azon hathatós eredmények közüli, melyek főerg-irtó szereim alkalmazása által elértettek, csupán a következőket vagyok bátor kiemelni: a magy. kir. miniszter-elöltség és magy. kir. belügy-miniszterium palotáj; továbbá Pestotich Agoston és Festetich Dénes festői palotái stb. stb. Számos megrendelést vár: REISS B. magyar. kir. szab. vegy-szerek gyára a főrgök gyökeres kiirtására Pesten, három korona-utca 9. sz. T. Török József gyógyszerész urnak Pesten. Pászto, 15/12—1870. Azon tapasz, melyet uraságtól „Pariser Universal Plaster“ név alatt kaptam, hatályosságát oly eredménnyel mutatta, miszerint gonosz nemű sebetem, mely igen sok féjaldattal okozott, tökéletesen meggyógyította; miért is ezennel felkérem t. uraságt; fiam részére, ki ugyan oly nemű bajban szenved, legközelebbi posta fordultával egy dobozát küldeni sziveskedne, mely tisztelettel Képes József, állatorvos.

HETI-NAPTAR. Hónapi-és hetilap. Katholikus és protestans naptár. Görög-orosz naptár. Izraeliták naptára. Nap hold. Hossza, kel, nyug. Hossza, kel, nyug. Október. 1 Vasár. A 18 Olvasó ün. A 17 Aladár. 19 C 18 Trofim. 16 Sat. ün. 187 48 5 59 5 40 39 46 este 8 39. 2 Hétfő. Teophil pusp. Theophil. 20 Eustachius. 17 [2. napja]. 188 47 6 0 5 38 52 6 7 37 9 47. 3 Kedd. Kandid vért. Fejér. 21 Kodrát. 18 Abdenag. 19 46 6 1 5 36 64 10 8 5 10 52. 4 Szerd. Szeraf Ferencz. Aranka. 22 Phokás. 18 46 6 3 5 34 76 3 8 39 10 55. 5 Csüt. Placidus vért. Peregrina. 23 János fogság. 20 191 45 6 5 5 31 87 51 9 19 1 47. 6 Pént. Bruno hv., Emil Magy., Magn. 24 Thekla. 21 Pálm. ün. 192 44 6 7 5 29 99 40 10 7 1 41. 7 Szom. Justina. 25 Euphrosina. 22 Gyul. ün. 193 43 6 8 5 28 111 33 11 2 2 32. Hold változásai. 6-án 6 óra 48 perczkor este.

Walser Ferencz gép- és tűzoltó-szerek gyára, harang- és érez-öntője. Pesten, a király-utca végén, a polg. lövöl-dével szemben — ajánlja a t. közönségnek mindennemű tűzoltó- és kerti fecskendőit, szivattyúit és kut-esőveit; valamint új szerkesztői öntözö-eszközöit s mindenféle esőveit és tűzoltó készüléteit is. 1086 (15—20)

Medve Imre. A magyar gazdasszony teendői a közéletben, házban és konyhában. Kézi- és segédkönyv nők és hajadonok számára. (332 lap, nagy 8-rét) füzve 2 ft.

Pachl J. utóda zongora-terme. Pest, városház-utca 1-ső szám, 1-ső emelet. Ezen, a már több mint 40 év óta jó hirben álló s dícséretesen ismert zongora teremben, a legjobb s gondosan válogatott hangszereket a leghirnevesb gyárakból a legutányosb árakon mindenkor készletben találhatók. Ugyanott átjázott zongorák kibérelhetők és becsérélhetők; ugyszinté kijavítások a legszilárdabban s legolcsóbb árért eszközöltetnek.

